

ADRODDIAD BLYNYDDOL

2015-16

Cynnwys

Rhagair.....	tud 3
Uchafbwyntia'r Flwyddyn.....	tud 4
Dangosydd Strategaeth Iaith 2014-15.....	tud 7
Strwythur Rheoli a Staffio Menter Iaith Conwy	tud 9
Crynhodeb Ariannol 14-15.....	tud 11
I Gloi.....	tud 14

Rhagair

Eto bu'n gyfnod heriol eto i MIConwy gyda thoriadau yn effeithio ar ein harianwyr sydd yn ei dro'n golygu llai o arian i MIConwy weithredu cynlluniau. Ar ben hyn mae'r Cynllun Datblygu Gwledig a fu yn fodd o ariannu cynlluniau arloesol a chyffroes megis Hyfforddiant Awyr Agored , llefydd yn Nant Gwytherin a Chyfieithu cymunedol yn hwyr yn cychwyn felly nid ydym wedi gallu cynnig ceisiadau.

Mae toriadau yma hefyd yn effeithio ar ein partneriaid ac yn anffodus mi fudd rhaid i Mudiad Meithrin adael y swyddfa redden yn llogi gennym. Budd hefyd yn ergyd i ni colli cyllideb CAE yn y flwyddyn sydd i ddod ac budd yn anorfod golygu lleihau oriau staff. Bydd hyn hefyd yn siŵr o olygu costau ychwanegol i MIConwy gan na fydd modd hawlio cymaint o rent a rheoli.

Serch hynny gwelwyd ein buddsoddiad wrth gefn (15k i gyflogi Swyddog Mentrau Cymdeithasol) i ddatblygu Meithrinfa Derwen Deg yn dwyn ffrwyth wrth i'r feithrinfa agor ei drysau ym Mis Medi.

Hefyd fe lwydwyn cynnal nifer cynyddol o ddigwyddiadau trwy ein rhaglen gwaith maes ddaru ddarparu dros **** o ddigwyddiadau efo **** yn bresennol. Mae llawer o ddigwyddiadau yma mewn cydweithrediad a'n 9 pwyllgor ardal sydd yn rhoi adnabyddiaeth arbennig i ni o'r Sir. Mae ein ddwy Swyddog ardal yn gweithio efo nhw i geisio codi ei chymhwysedd i ate bi broblemau sydd yn wynebu'r Gymraeg a'r llawr gwlad ar draws y Sir. Mae'r pwyllgorau yma hefyd yn ffordd wych o ddenu gwirfoddolwyr i'n cynorthwyo efo'r gwaith. Credwn fod yna le i ddatblygu'r pwyllgorau presennol ym mhellach yn ogystal â chreu rhai newydd mewn ardaloedd o'r sir nid ydym yn gwasanaethu cystal.

Uchafbwyntiau'r Flwyddyn

Cynllun Cronfa Datblygu Gwledig

Roedd tair prif elfen i'r cynllun yma oedd yn weithredol ar draws Siroedd y Gogledd;

Hyfforddiant Awyr Agored

Bu 110 o siaradwyr Cymraeg drwy hyfforddiant Awyr Agored gwerth £100k. Datgelwyd gan adroddiad o wnaethpwyd (2015) gan Bartneriaeth Awyr Agored fod y % o siaradwyr Cymraeg yn y diwydiant awyr agored (y Gogledd Orllewin) wedi codi o 5% i 25%.

Nant Gwytheryn

Bu 325 o ddysgwyr i Nant Gwytheryn am wythnos, gwerth £180k. Mae gennym dystiolaeth o nifer o ddysgwyr sydd nawr yn siarad Cymraeg yn ddyddiol oherwydd y cyfle i fynychu'r cyrsiau yma.

Cyfieithu Cymunedol

65k Cwmni nawr yn cynnal ei hun a 4 swydd a gyda throsiant blynyddol o dros 120k. Maent yn parhau i gynorthwyo'r sector cymunedol i ddarparu gwasanaeth dwyieithog.

Meithrinfa Gymraeg Derwen Deg

O ddewis i fuddsoddi mewn cyflogi Swyddog Mentrau Cymdeithasol Cymraeg o arian wrth gefn llwyddodd y swyddog yma i weithio efo grŵp o bobl leol i greu cwmni Meithrinfa Gymraeg Derwen Deg. Seiliwyd yr achos yma ar bryderon rhieni lleol dros ddiffyg darpariaeth o'r fath a thystiolaeth anecdotaidd oedd gan MIconwy yn ogystal ag adroddiadau Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant

(ADGP). Enillwyd tendr am lease hir dymor ar adeilad Derwen Deg yng Nghyffordd Llandudno. Wedyn llwyddwyd i dargedu cronfeydd Cyfenter(75K) a Loteri'r Arfordir am (300k) er mwyn adnewyddu'r adeilad ac i gynorthwyo efo costau rhedeg cychwynol y busnes. Mi agorodd y feithrinfa ym Medi 2015 a bydd yn cyflogi hyd at 8 a darparu gofal plant trwy'r Gymraeg i hyd at 26. Heb os un o lwyddiannau mawr MIConwy.

Conwy a'r Rhyfel Mawr

Bu MIConwy yn llwyddianus efo Cais i Gronfa Treftadaeth Loteri i gyflogi Swyddog i ddatblygu cynllun i amlygu effaith y rhyfel mawr ar Sir Conwy a'r Gymraeg. Bydd y cynllun yn cychwyn yn flwyddyn nesaf.

Bwrw Mlaen

Llwyddwyd hefyd gyda chais grant i gael arian ychwanegol er cynyddu cymhwysedd i ddatblygu 3 phwyllgor ardal newydd yn 3 mis olaf y flwyddyn. Mae'r gwaith wedi cychwyn yn ardal Rowen, Bae Colwyn ac Llanfair Talhaiarn.

Yr Orsaf

Bwriad y Cynllun i'w adnewyddu'r adeilad a lleoli rhai o gynlluniau newydd MIConwy ynddo. Mae'n cael ei yrru gan Gwmni Tref Llanrwst sydd wedi cael ei sefydlu fel menter gymdeithasol. Maent wedi cael addewid o 70k i adnewyddu'r adeilad gan Yr Ymddiriedolaeth Treftadaeth Rheilffyrdd er mwyn cychwyn y gwaith adnewyddu.

EGNI

Bwriad y cynllun yw creu adnoddau egni adnewyddol i greu adnoddau ariannol i Menter Iaith Conwy a'r gymuned. Yn ystod y flwyddyn yr ydym wedi bod yn edrych ar ddatblygu cynlluniau Hydro yn ardal Penmachno, Ysbyty Ifan a Crafnant yn ogystal â chynorthwyo Grŵp Cymunedol Partneriaeth Ogwen i ddatblygu cynllun o'r fath.

Y Farchnad Lafur Gymraeg

Bu llawer o waith yn cael ei wneud i ddatblygu model fydd yn adnabod yr anghenion am wasanaethau Cymraeg a'u cyplysu efo siaradwyr Cymraeg cymwys neu godi sgiliau iaith rhai sydd yn gymwys. Bwriad y cynllun yw gwneud y Gymraeg yn gynaliadwy yn

yr hir dymor o ran creu cyflogaeth a gwasanaethau Cymraeg yn o gystal â lleihau allfudo. Mae'r syniad yn dechrau cael derbynnaeth ar ôl sawl cyflwyniad mewn nifer o Gynadleddau Genedlaethol. Mae Mentrau Iaith Cymru yn ceisio datblygu ceisiadau Ewropeaidd i ddatblygu'r cynllun yn ogystal â pherswadio'r Llywodraeth am bwysigrwydd y cynllun arfaethedig.

Bwthyn Ogwen

I adeiladu ar ein gwaith o Gymreigio'r diwydiant awyr agored mae wedi bod yn fwiad i ddatblygu canolfan sydd yn hyfforddi siaradwyr Cymraeg yn ogystal â darparu cyrsiau awyr agored. Felly pam daeth Bwthyn Ogwen, (ger Llyn Ogwen ar y ffin rhwng Siroedd Gwynedd a Chonwy) gan Gyngor Sir Birmingham aethpwyd ati i edrych ar fyrdd o berchnogi'r adeilad. Cynhaliwyd cyfarfod adeiladol dros ben gyda Grŵp Tai Cynefin. Mynegwyd buasant yn barod cydweithio efo MIconwy i ddatblygu model busnes a pherchnogi'r adeilad. Ychydig yn ddiweddarach dangosodd yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol diddordeb yn perchnogi'r adeilad. Trefnwyd cyfarfod rhwng yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol, Grŵp Tai Cynefin a Menter Iaith Conwy. Cytunwyd i gydweithio i ddatblygu model busnes . Penderfynwyd nad oedd gwerth i Grŵp Cynefin fynd pen ben efo'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol yn yr ocsiwn cyhoeddus. Llwyddodd yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol i ennill yr arwerthiant. Penderfynwyd yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol i roi tendr rhedeg y Ganolfan allan yn gyhoeddus. Mi ffurfiodd MIconwy Partneriaeth efo Canolfan Awyr Agored Nant Bwlch yr Haearn i redeg canolfan Bwthyn Ogwen.

Yn anffodus ni enillodd y bartneriaeth yma'r tendr a rhoddwyd i gwmni Outward Bound. Serch hyn roedd yr Ymddiriedolaeth eisiau i Menter Iaith Conwy gydweithio efo'r Cwmni i ehangu'r defnydd o'r Gymraeg a chyflogaeth leol.

Gwaith Maes o ddydd i ddydd

Mae ein Swyddogion Maes yn brysur yn gweithredu ein targedau i Lywodraeth Cymru. Mae llawer iawn o'i gwaith yn cael ei weithredu trwy ein Pwyllgorau Ardal (Llanrwst, Penmachno, Cerrigydrudion, Capel Garmon, Glan Conwy, Penmaenmawr a Llanfairfechan ac Abergele).

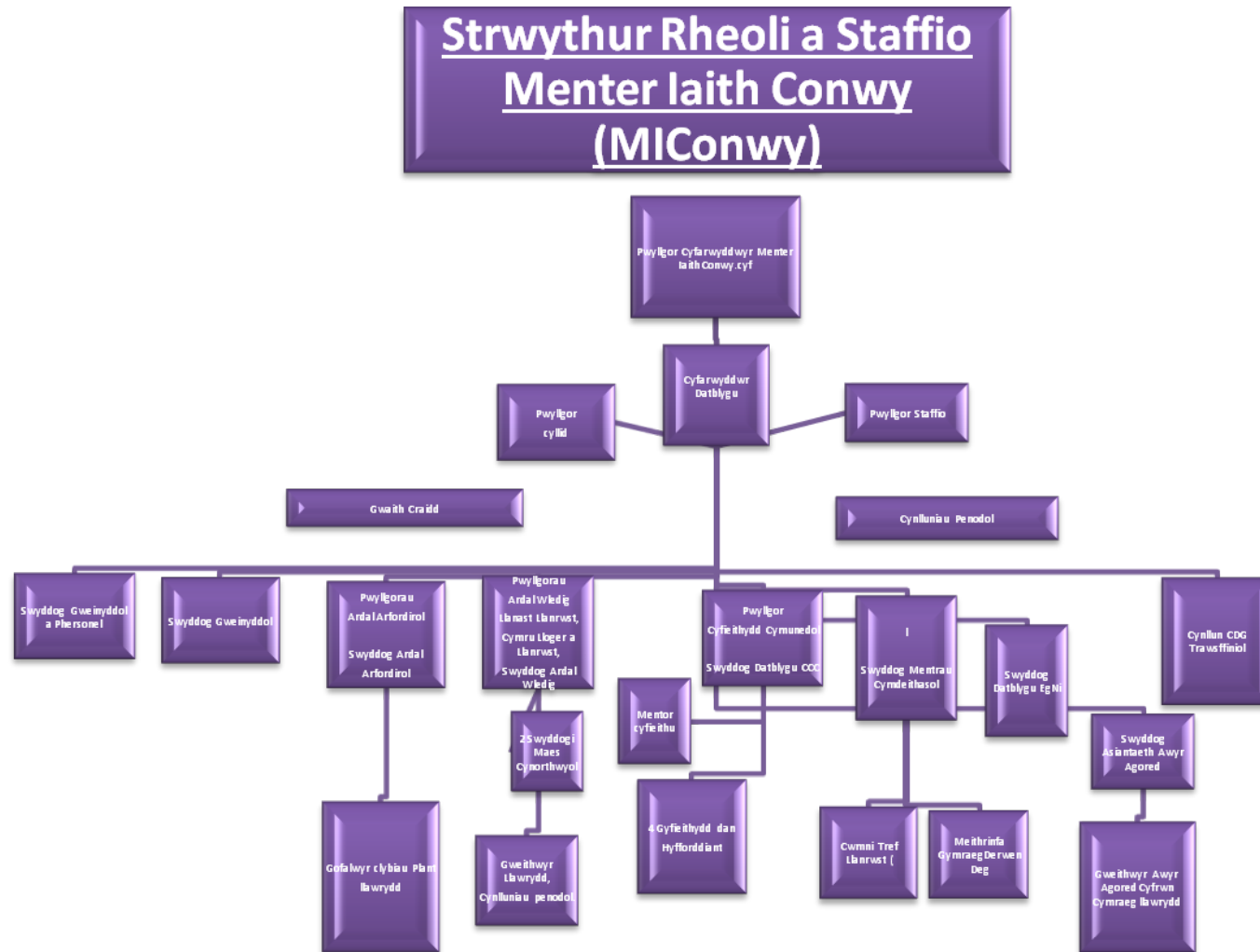
Rydym hefyd yn cynnal clwb Syrffio Wythnosol a Chlwb Eirafyrddio. Erbyn hyn mae hyd at 40 yn mynychu yn wythnosol.

Dros y tudalennau nesaf mae yna gofnod manwl o'r gwaith MIconwy a sut mae'n clymu mewn a chynorthwyo i gyflawni strategaeth iaith y Llywodraeth. [Mae modd cael adroddiad llawn a manwl 30 tudalen sydd yn gofnod o pob gweithgaredd.](#)

Cyflawniad targedau Dangosydd Strategaeth Iaith 2014-15

Targed Meintiol	Targed	Cyflawniad Cwarter 1	Cyflawniad Cwarter 2	Cyflawniad Cwarter 3	Cyflawniad Cwarter 4	Cyfanswm
Cynnal Stondin	12	1	5	5	4	15
Sgyrsiau 1:1 wrth gynnal stondin	1000	20	255	182	175	632
Gweithgareddau a drefnwyd i deuluoedd	8	16	8	31	36	91
Nifer o fynychwyr gweithgareddau teuluoedd (oedolion)	80	240	240	365	436	1281
Nifer o weithdai ar gyfer plant a phobl ifanc a drefnir	8	7	3	4	1	15
Nifer o fynychwyr gweithdai pobl ifanc	500	97	71	152	3	323
Nifer o weithgareddau a drefnir ar gyfer pobl ifanc	15	33	0	2	23	58
Nifer mynychwyr gweithgareddau pobl ifanc	600	440	0	489	442	1371
Nifer o weithgareddau cymunedol a drefnir	6	28	12	28	5	73
Nifer o fynychwyr mewn gweithgareddau cymunedol		235	123	450	228	1036

Strwythur Rheoli a Staffio Menter Iaith Conwy

Crynhodeb Ariannol 14-15\

GWARIANT			
Cyflwg a Chostau teithio	£103,822.99		
Bwrw Mlaen	£7,529.83		
Rhyfel	£1,129.00		
costau teithio(ychwaneol)	£157.50		
Pensiwn	£5,363.08		
vouchers	£2,440.95		
digyflogi Swyddog	£3,375.00		
contra	£7,216.71		
gwefan benthyr I Trawsffiniol	£1,110.00		
Cae egni	£28,979.90		
Cae - Mentrau cymdeithasol	£4,065.82		
ceds	£243.00		
Pwyllgorau Ardal	£611.92		
Derwen Deg	£987.97		
Grant Ynni	£1,500.00		
menter bro dinefwr	£206.25		
gweithgareddau ysgolion	£1,150.12		
cyfieithu arian benthyg Â£1000	£1,045.00		
cae cyflwg bedwyr	£30,845.93		
Trosglwyddwyd	£275.00		
Costau banc	£172.95		
Marchnata/gweithgareddau cymdeithasol/amrywion/hyfforddiant	£1,558.45		
Trawsffiniol (cyflwg esyllt)	£16,373.98		
Swyddfa/Peninsula	£15,029.48		
Rhent	£12,750.00		

CYFANSWM	£247,940.83		
----------	-------------	--	--

Cyfanswm Incwm	£264,297.58		
Cyfanswm Gwariant	£247,940.83		
Balans	£16,356.75	-£8,914.25	(tynnu £25,271 HLF)
Balans cyfrif 1	£58,092.92		
llog	£0.35		
Trosglwyddwyd	£0.00		
Balans cyfrif 2 BMM	£463.12		
balans cyfrif 1 a 2	£58,556.04		

I gloi

Er bod amodau ariannol yn gynyddol anodd mae Menter Iaith Conwy wedi llwyddo i gynnal ei weithlu a sbarduno cynlluniau arloesol newydd. Gwelwyd canlyniad o gynyddu'r % o siaradwyr Cymraeg o 5% i 25% o fewn y maes awyr agored yn y gogledd orllewin fel canlyniad sylweddol. Gallwn weld datblygiad y Feithrinfa fel cam mawr i'r fenter o ran cyflawni gweledigaeth a rheoli prosiect cyfalaf sylweddol. Mae hyn ar ben rhaglen waith Maes o ddydd i ddydd sydd yn tynnu ar rwydwaith o bwyllgorau bro a gwirfoddolwyr.

Erbyn hyn gallwn deimlo ein bod yn neud gwahaniaeth i sefyllfa'r Gymraeg. Mae hyn oherwydd gweledigaeth a gwaith caled ein staff, cyfarwyddwyr a gwirfoddolwyr sydd yn dechrau dod i ffrwyth.

Rydym hefyd yn ymwybodol nad yw bob cynllun yn llwyddo. Pam mae methiant mae angen dysgu ohonno.

Bydd rhaid addasu yn gynyddol i'r sefyllfa ariannol os ydym am barhau i esblygu er mwyn dod yn ddylanwad cynyddol o blaid y Gymraeg. Gyda newid mi ddaw cyfleoedd newydd, gobeithio gallwn fantesio arnynt er mwyn creu gwell amodau i'r Gymraeg ffynnu.

Meirion LI Davies
(Cyfarwyddwr Datblygu)